

Onderwerp OV-bureau Groningen Drenthe: voorgenomen tarieven 2024 en stand
van zaken financiële situatie
ter informatie
Steller

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14050

Bijlage(n) 5

Ons kenmerk 331495-2023

Datum 15-11-2023

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Hierbij informeren wij u over de voorgenomen tarieven 2024, de laatste financiële ontwikkelingen binnen het openbaar busvervoer en andere samenhangende ontwikkelingen die onder andere zijn besproken in het Dagelijks Bestuur van het OV-bureau op 12 oktober 2023.

Eerdere behandelingen

Tijdens de meningsvormende sessie van 31 mei 2023 en de raadsvergadering van 21 juni 2023 zijn de ontwerpbegroting 2024 en de ontwerp hoofdlijnen dienstregeling 2024 van het OV-bureau Groningen Drenthe behandeld. Het Algemeen Bestuur van het OV-bureau Groningen Drenthe heeft op 20 juli 2023 de begroting 2024 vastgesteld en verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Ieder jaar sturen wij u de voorgenomen tarieven voor het komende jaar toe aan uw raad. Daarnaast informeren wij u actief over de laatste financiële ontwikkelingen binnen het OV-bureau Groningen Drenthe.

Zienswijze gemeente Groningen

In de raadsvergadering van 21 juni 2023 is het raadsvoorstel 'OV-bureau Groningen Drenthe: ontwerpbegroting 2024 en ontwerp hoofdlijnen dienstregeling 2024' aangenomen. Onderdeel van dit voorstel was een zienswijze op de ontwerpbegroting 2024, om van mening zijn dat wij als enige gemeente zonder OV-budget niet zouden moeten bijdragen aan het oplossen van het tekort in de begroting van het OV-bureau. De huidige verdeelsleutel bij tekorten in de gemeenschappelijke regeling is gebaseerd op het aan de deelnemers toegewezen stad- en streekvervoerbudget. Deze verdeelsleutel is achterhaald omdat de gemeente al lange tijd geen OV-budget meer

Volgvel 1

ontvangt. Het budget dat de gemeente hier in het verleden voor ontving is overgeheveld naar de provincie Groningen.

Deze zienswijze is vervolgens ingebracht in het Dagelijks Bestuur van het OV-bureau. Het is duidelijk dat de beide provincies een andere lezing hebben van de gemeenschappelijke regeling. In de komende periode werken we de discussie over de rol van de gemeente Groningen bij financiële tekorten verder uit met de provincies en het OV-bureau.

Motie Ontwerpbegroting OV-bureau Groningen Drenthe

Bij de behandeling van de ontwerpbegroting 2024 in de raadsvergadering van 21 juni 2023 is door uw raad de motie ‘Ontwerpbegroting OV-bureau Groningen Drenthe’ aangenomen. In reactie daarop en in lijn met de motie heeft het college de motie ingebracht in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 13 juli 2023. De motie is tevens meegenomen in de lobby richting het Rijk. De lobby voor meer OV-budget vanuit het Rijk heeft geleid tot de aangenomen moties Bikker c.s. en Grinwis c.s. Aan de uitwerking van deze moties wordt momenteel gewerkt (zie hieronder).

Wij zijn zeer verheugd dat – mede door onze gezamenlijke lobbyactiviteiten – deze belangrijke stap voor het openbaar vervoer is gezet. Ook vanuit de gemeente Groningen is hier de nodige aandacht en inzet voor geweest.

In de vergadering van 13 juli 2023 is reeds besloten om, in afwachting van de mogelijke bijdrage vanuit het Rijk, het optionele pakket aan bezuinigingsmaatregelen in de dienstregeling (hoofdstuk 4) niet door te voeren. Om de juiste balans te behouden tussen een dienstregeling die aansluit bij de vraag en de financiële uitdagingen binnen het OV, is zoals voorgesteld wel besloten om een aantal bezuinigingen door te voeren in de dienstregeling (hoofdstuk 1 t/m 3).

Moties in Tweede Kamer t.a.v. de voorgenomen tarieven 2024

Tijdens de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer is op 21 september de motie Bikker c.s. door de Tweede Kamer unaniem aangenomen. Hiermee wordt het kabinet verzocht structureel €300 miljoen beschikbaar te stellen om de voorziene prijsstijgingen in 2024 in het OV structureel te voorkomen en de beschikbaarheid hiervan structureel te verbeteren.

Op 10 oktober 2023 is de motie Grinwis c.s. door de Tweede Kamer aangenomen. In deze motie wordt verzocht om over te gaan tot de uitvoering van de unaniem aangenomen Motie Bikker c.s.

In het Nationaal OV-beraad (NOVB) op 12 oktober 2023 is deze situatie besproken met staatssecretaris Heijnen. In dit overleg is aangegeven dat het kabinet uitvoering zal geven aan beide moties. De staatssecretaris heeft de Tweede Kamer daarover geïnformeerd met een procesbrief met als doel om medio november met nadere informatie over de concrete uitvoering te komen.

De aangenomen moties leiden er in ieder geval toe dat de voorgenomen bustarieven in Groningen en Drenthe niet worden verhoogd. In de door de staatssecretaris aangekondigde brief zal duidelijk (moeten) worden hoe de €300 miljoen wordt verdeeld over de vervoersautoriteiten.

Voorgenomen tarieven 2024

De producten waarmee men in Groningen en Drenthe in de bus kan reizen zijn in twee categorieën in te delen:

1. De producten van het Landelijk Tarieven Kader (LTK) zijn producten die landelijk geldig zijn in bus, tram en metro. De prijzen hiervan worden dan ook landelijk vastgesteld. De trein maakt geen onderdeel uit van het LTK.
2. Regionale producten: op grond van de Gemeenschappelijke Regeling OV-bureau Groningen Drenthe is het Dagelijks Bestuur van het OV-bureau Groningen Drenthe bevoegd tot het vaststellen van tarieven voor haar verschillende producten. Hierbij valt te denken aan het P+R kaartje.

Op de LTK-producten wordt de Landelijke Tarieven Index (LTI) toegepast. De LTI komt tot stand door een weging van de loon- en energiekosten en inflatieontwikkeling. Op deze manier lopen de tarieven enigszins mee met de ontwikkeling van de kosten van de vervoerbedrijven. Elk jaar worden de tarieven aangepast op basis van deze index. De voorlopige LTI voor 2024 bedraagt 11,72%. Dit betekent dat de aan voorgenomen tarieven 2024 die aan de LTI zijn gelieerd normaal gesproken zouden stijgen met 11,72%. Door de aangenomen moties in de Tweede Kamer worden de tarieven voor de reizigers niet verhoogd met deze index.

Daarnaast is in 2022 de nieuwe betaalwijze in het OV, OVpay, geïntroduceerd. Deze nieuwe betaalwijze maakt het mogelijk om in het OV met een bankpas in- en uit te checken. Helaas zijn aan de introductie van OVpay kosten verbonden. Landelijk zijn afspraken gemaakt hoe deze kosten te delen en de uitkomst daarvan is dat in 2023 en in 2024 een extra tariefsverhoging van 0,22% zal worden doorgevoerd om deze kosten te dekken. In de LTI van 11,72% is deze 0,22% reeds verwerkt.

Regionale tarieven/producten

Voor de regionale tarieven – waarvoor de decentrale overheden tariefbevoegd zijn – kiezen we er normaliter altijd voor om deze ook te verhogen met de LTI. Voorgesteld wordt om, in lijn met de uitvoering van de moties Bikker en Grinwis, geen tariefstijging toe te passen.

Een drietal regionale tariefvoorstellen worden gedaan om het openbaar vervoer per bus ook in tariefmatige zin nog beter te integreren met andere modaliteiten en zo het collectief vervoersysteem te versterken:

- a. Tarief hubtaxi
- b. Tarief P+R
- c. Dalvoordeel Noord-Nederland

Tarief hubtaxi

Om het gebruik van de hubtaxi te stimuleren en de hubtaxi beter te integreren in het OV-systeem wordt voorgesteld om het actietarief van 1x OV-tarief voor de hubtaxi te verlengen voor heel 2024.

Het tarief hubtaxi van deur tot deur blijft ongewijzigd (5x OV-tarief). Het tarief voor de deur-hub reis zonder vervolg met OV van 2,5x OV-tarief wordt afgeschaft. In de praktijk blijkt deze optie niet controleerbaar.

Op dit moment is het nog niet mogelijk om een abonnementsvorm voor de hubtaxi te realiseren. Zodra met OVpay of de toekomstige OV-pas een tariefintegratie mogelijk is, zal dit onderzocht worden.

P+R tarieven

Het voorstel is om ook deze tarieven in 2024 gelijk te laten aan het tarief van 2023.

Dal voordeel Noord-Nederland

Het voorstel is om ook deze tarieven in 2024 gelijk te laten aan het tarief van 2023.

Een overzicht van de voorgenomen tarieven 2024 is bijgevoegd.

Huidige financiële situatie OV-bureau

Door de sterk stijgende kosten, lagere reizigersaantallen door de coronacrisis en een tekort aan beschikbaarheid van personeel staat de financiële situatie van het OV-bureau onder druk. Hierover hebben wij uw raad verschillende keren over geïnformeerd.

We informeren u hierbij over een drietal onderwerpen die van invloed zijn op de financiële situatie van het OV-bureau:

- a. Landelijke Bijdrage Index (LBI)
- b. Herijking Studenten OV-kaart (SOV)
- c. Transitievangnet Openbaar Vervoer 2023 (TVOV)

Landelijke Bijdrage Index (LBI)

Binnen het OV-bureau worden de kosten aan Qbuzz als vervoerder geïndexeerd met de LBI. In september zijn de meest recente indices (2023 en 2024) beschikbaar gekomen. Deze zijn weer hoger dan de vorige voorlopige indices van maart 2023. De stijging van de LBI is fors en heeft niet alleen effect op het lopende jaar maar ook op de jaren die volgen.

Herijking Studenten OV kaart (SOV)

Het recente onderzoek naar de OV-studentenkaart heeft gevolgen voor de vergoeding van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) aan de OV-bedrijven. Het ministerie is van plan de vergoeding voor het zogeheten 'studentenreisproduct' met ongeveer een kwart te verlagen. Op dit moment krijgt de OV-sector nog ruim €1 miljard per jaar om studenten en scholieren te vervoeren. Dit zou zo'n € 740 miljoen worden.

Deze verlaging is gebaseerd op een berekening van het aantal gereisde kilometers per student. Deze berekening wordt eens per drie jaar vastgesteld op basis van een enquête onder studenten. Deze enquête is uitgevoerd in een niet-representatieve periode tussen half 2022 en half 2023. In dit tijdvak was het aantal reizigers door de coronacrisis veel lager en hadden veel studenten zich uitgeschreven om zich een studiejaar later met de nieuwe studiefinancieringsregeling weer in te schrijven.

IPO, Vervoersregio Amsterdam (VRA), Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDG) en de vervoerders (OV-NL) hebben hierover een brandbrief aan de fractievoorzitters van Tweede Kamer gestuurd. Deze brief is bijgevoegd. De discussie

Volgvel 4

hierover met het kabinet en het ministerie van OCW is nog niet afgerond.

Transitievangnet Openbaar Vervoer 2023 (TVOV)

Eind maart 2023 heeft het OV-bureau een aanvraag ingediend voor de TVOV 2023 subsidie. Met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is nu een verschil van inzicht over de grondslag van de berekening van de maximale hoogte van de toekenning van de TVOV 2023.

Het OV-bureau heeft bezwaar ingediend tegen de beschikking van het ministerie. Mocht het bezwaar niet leiden tot een gewijzigd standpunt van het ministerie dan valt de subsidie voor de GD-concessie € 5 miljoen lager uit. Een beroep is in deze situatie nog mogelijk.

Vervolg

Door alle ontwikkelingen op financieel vlak worden eind 2023 actualisaties van de begrotingen van het OV-bureau over 2023 en 2024 voorzien. In die begrotingen zullen de dan beschikbare meest actuele situaties worden verwerkt. Indien nodig dan wordt uw raad over deze begrotingswijzigingen geïnformeerd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.